

B I N N E N L A N D S E V E I L I G H E I D S D I E N S T

P A N O R A M A

periode 1 oktober 1981 - 1 april 1982

ALGEMENE EN KABINETSAANGELEGENHEDEN

Staten-Generaal en Kamercommissie

Bij de behandeling in de Tweede Kamer van de Rijksbegroting voor het jaar 1982 van de afdelingen Politie van de Departementen van Justitie en van Binnenlandse Zaken werd uitvoerig aandacht geschonken aan de vraag, hoe zich de taak van de CRI verhoudt tot die van de BVD, waar het gaat om het verzamelen van gegevens op het gebied van de bestrijding van terroristische misdrijven. De Kamer aanvaardde een motie Stoffelen, waarin onder meer werd uitgesproken dat "de CRI zich niet dient bezig te houden met activiteiten die op het terrein van de BVD liggen".

De Vaste Commissie voor de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten heeft twee keer mondeling overleg gevoerd met de Minister. Op 3 december 1981 werd onder meer gesproken over brieven van de publicist en mevrouw als uitvloeisel van vragen over de verneemde bemoeienissen van de BVD met de Vredesbeweging alsmede over enkele radio- en TV-uitzendingen van de VPRO, waarin op misleidende wijze een actie van de BVD werd onthuld.

Het gesprek op 4 maart 1982 ging voornamelijk over de opvattingen van de Minister met betrekking tot de BVD-bemoeienis met de CPN, gezien in verband met de ontwikkelingen die zich in deze partij hebben voorgedaan. Op 25 maart 1982 bracht de Vaste Commissie in gezelschap van de Minister en de Secretaris-Generaal een werkbezoek aan de BVD.

In de verslagperiode zijn vanuit de Tweede Kamer bij herhaling schriftelijke vragen gesteld met betrekking tot (activiteiten van) de BVD:

- Op 2 oktober 1981 door het lid Van Es (PSP) over rapporten die de BVD over Nederlandse vredesbewegingen zou hebben opgesteld;
- op 16 november 1981 door het lid Van Vlijmen (CDA) over een TV-programma van de VPRO, waarin een heimelijk opgenomen gesprek van een medewerker van de BVD met een potentiële informant werd uitgezonden;
- op 13 november 1981 door de leden Van Es en Van der Spek (beiden PSP) over de folder "Mededelingen aan bezoekers van Communistische landen" van de BVD;
- op 29 december 1981 door het lid Roethof (P.v.d.A.) over een uitspraak van het Hoofd van de Dienst met betrekking tot de CPN in het TV-programma "Sonja op Maandag";
- op 12 februari 1982 door het lid Van Es (PSP) over infiltratie door de BVD in de vredesbeweging;
- op 17 februari 1982 door het lid Lankhorst (PPR) over benadering van artsen en andere vertrouwenspersonen door de BVD;
- op 11 maart 1982 door het lid Van Es (PSP) over af luisteractiviteiten van de BVD;
- op 12 maart 1982 door het lid Bakker (D'66) over veiligheidsonderzoeken bij ambtenaren door de BVD.

Daarnaast is de Minister enkele keren betrokken geweest bij de beantwoording van vragen die zijdelings te maken hadden met het werk van de BVD.

Wetsontwerp

Het ontwerp van Wet inlichtingen- en veiligheidsdiensten is op 24 maart 1982 ingediend bij de Tweede Kamer.

Publiciteit

De BVD is in de afgelopen maanden herhaaldelijk in de publiciteit geweest. De berichtgeving was veelal tendentieus van aard en bezijden de waarheid.

Op 28 december 1981 is het Hoofd van de Dienst de gast geweest in het TV-programma "Sonja op Maandag". Eén van zijn uitlatingen heeft aanleiding gegeven tot Kamervragen.

In gevallen waarin dit werd verzocht verstrekte het Kabinet van de Dienst aan vertegenwoordigers van de media enige achtergrondinformatie over aangelegenheden waarbij de Dienst betrokken was.

Benelux

De Bijzondere Commissie voor het Personenverkeer heeft in de verslagperiode twee keer vergaderd, de Subcommissie ad hoc vier keer. Gesproken werd onder meer over:

- de verscherping van de personencontrole aan de Frans-Belgische grens;
- de signaleringssystemen met betrekking tot personen verdacht van terroristische activiteiten;
- visumaangelegenheden.

Relaties met buitenlandse diensten

Op 9 oktober 1981 woonde het Hoofd van de Dienst het periodieke overleg van chefs van diensten in de Benelux bij, dat ditmaal in Luxemburg werd gehouden.

Op 21 en 22 oktober 1981 vond in Bern de vergadering plaats van de chefs van de veiligheidsdiensten van negen Westeuropese landen. In aansluiting daarop reisden het Hoofd van de Dienst en de hoofdamtenaar belast met het contact met buitenlandse diensten door naar München voor consultaties met de president van de Bundes Nachrichtendienst.

De najaarsvergadering van het Nato Special Committee op 17 en 18 november 1981 te Brussel gehouden, stelde o.m. een rapport vast, getiteld: "Campaigns against the military capability of the Nato-Alliance". Dit rapport is inmiddels aan de Navo-raad overhandigd. Deze vergadering werd bijgewoond door het Hoofd van de Dienst.

In het kader van Trevi bezocht het Hoofd van de Dienst de vergadering van de hoge ambtenaren te Londen, waar de werkzaamheden van de werkgroepen werden geaccordeerd.

Het Hoofd van de Dienst, vergezeld van eerdergenoemde hoofdamtenaar, was op 27 januari 1982 aanwezig bij de decoratie van de Directeur van

de Franse zusterdienst DST tot Commandeur in de orde van Oranje Nassau door H.M.'s Ambassadeur te Parijs.
Op 28 januari 1982 werden de chefs van de Franse zusterdiensten SDECE en R.G. bezocht.

Een tegenbezoek aan de BVD van het Hoofd van de Finse dienst, vergezeld van drie afdelingshoofden, vond plaats op 24 en 25 maart 1982.

Over de regelmatige contacten met vertegenwoordigers van buitenlandse diensten zijn geen bijzonderheden te vermelden.

DIRECTIE B

CPN-internationaal

Veel aandacht is in deze verslagperiode besteed aan de ontwikkeling van de relaties van de CPN met partijen binnen de internationale communistische beweging. In het bijzonder trok de ongewoon felle afkeuring van de militaire machtsgreep in Polen de aandacht. De CPN verklaarde zelfs uit het gebeuren te moeten concluderen tot het bankroet van de PVAP en het falen van het één-partij-stelsel. De afkeuring van de militaire interventie bleek overigens niet tot wijziging te leiden van de uitgangspunten van de CPN voor wat betreft haar relaties met communistische partijen. De CPN herbevestigde haar instemming met de geformuleerde stellingen van de pan-europese conferentie van communistische partijen gehouden in juli 1976 te Berlijn. Ook in de politieke praktijk bleek de internationale solidariteit voor gemeenschappelijke doelen onaangetast.

Aandacht trokken ook de ontwikkelingen in de relatie met de CP van China. Voorbereidende besprekingen om tot een normalisatie van betrekkingen te komen lijken succesvol te zijn verlopen en hebben ertoe geleid dat partijvoorzitter Hoekstra een bezoek zal brengen aan de Chinese Volksrepubliek.

Anti-kernwapenstrijd

De "vredesstrijd" is binnen de CPN één van de hoofdopdrachten. Het door de CPN gedirigeerde "Samenwerkingsverband" hield zich, naast de binnenlandse activiteiten (zij organiseerde mede de demonstratie te Amsterdam op 21 november 1981) vooral bezig met het uitbouwen van de internationale contacten, hiertoe aangezet of in ieder geval begeleid door functionarissen van de Wereld Vredes Raad (WVR) en het Bureau Buitenland van de CPSU.

Het "Samenwerkingsverband" lijkt met de organisatie van een besloten "Internationale Conferentie" op 13 en 14 februari 1982 te Amsterdam een vooraanstaande plaats voor zich te hebben opgeëist binnen de internationale vredesstrijd zoals die door de WVR wordt gevoerd. Nagenoeg alle deelnemende organisaties waren aangesloten bij of onderhielden nauwe relaties met de WVR.

CPN-nationaal

Ontwikkelingen in de partij

In de afgelopen periode trok een aantal gebeurtenissen in en rond de CPN de aandacht.

Het door de partijvoorzitter geredigeerde ontwerp-beginselprogramma van de CPN, dat in december verscheen en waarover een speciaal congres eind 1983 zal beslissen, was uiteraard een belangrijk gebeuren.

In dit ontwerpprogram wordt niet ingegaan op de uiteindelijke doelstelling van de partij. Men beperkt zich tot een beschrijving van het proces dat leidt naar de nationaal-democratische volksstaat. De reactie van de partijleiding op de gebeurtenissen in Polen en de verschijning van het ontwerp-beginselprogram hebben in niet onbelangrijke mate bijgedragen aan de groeiende onrust in de partij. In de verslagperiode lieten behoudende groepen in de partij steeds sterker hun ongenoegen over de interne gang van zaken blijken, terwijl tegelijk de vernieuwingsgezinde groepen steeds agressiever voor hun eisen opkwamen. De optredende polarisatie heeft tot diepgaande tegenstellingen in de partij geleid. De vergaande eisen, die gesteld werden op de eerste CPN-vrouwenconferentie, waren hier mede debet aan.

Ondanks de moeilijke financiële situatie van de CPN, die ook in de door de partij gevoerde campagne voor de Statenverkiezingen doorwerkte, was het resultaat van deze verkiezingen voor de partij wel bevredigend.

Activiteiten op sociaal-economisch terrein

In het afgelopen halfjaar zijn er op sociaal-economisch terrein nauwelijks door de CPN zelfstandig uitgevoerde activiteiten geconstateerd.

De partij blijft onverkort vasthouden aan een beleid dat er op gericht is om door middel van samenwerking met andere progressieve organisaties op onder meer dit gebied uiteindelijk te komen tot een progressieve machtsconcentratie op het hoogste politieke niveau. Binnen dit kader speelt zich ook de zogenaamde Dialoog van Driebergen af; een beweging overigens waarin een overwegende CPN-invloed in stand wordt gehouden.

In oktober 1981 vond het derde van de werkcongressen plaats over een alternatief sociaal-economisch beleid; het vierde is voor eind april 1982 gepland. Tot concrete activiteiten heeft de Dialoog overigens nog nauwelijks geleid. Een in oktober jl. gehouden manifestatie tegen het regeringsbeleid werd als gevolg van een slechte timing en een gebrekkige coördinatie feitelijk een mislukking.

De in de eerste maanden van 1982 gevoerde acties naar aanleiding van de plannen van de regering met betrekking tot de uitvoering van de zickwet waren een nagenoeg exclusieve vakbondszaak. Deze protesten werden door de partij (uiteraard) wel verbaal ondersteund; individuele CPN-vakbondsleden namen - op aanwijzing van de partij - met grote inzet deel aan dergelijke vakbondsactiviteiten.

Trotskisme

In 1981 werd te Brussel door enige Zwitserse en Belgische trotskisten het "Institut international de Recherche et de Formation pour promouvoir le Socialisme scientifique et démocratique" opgericht. Het instituut dat beschouwd mag worden als een mantelorganisatie van de Tendens Verenigd Secretariaat, heeft in Amsterdam enige aan elkaar grenzende panden aangekocht, die thans door Nederlandse trotskisten verbouwd worden tot wooneenheden, kantoren en vergaderzalen. Totale kosten: ruim twee miljoen gulden.

Over de werkelijke doeleinden van het instituut en over de herkomst van de gelden bestaat nog geen duidelijkheid.

Anti-Militaristische Beweging (AMB)

Onder aanvoering van de anti-militaristische groep "Onkruid" werd eind januari van dit jaar vrij heftig verzet gepleegd door activisten van verschillende pluimage tegen het vervoer door de Nederlandse Spoorwegen van Amerikaanse munitie bestemd voor de Amerikaanse troepen in West-Duitsland. Vooral de Onkruid-activisten toonden hierbij het toenemende gewelddadige karakter van deze groep.

Ter afsluiting van de acties volgend op de Onkruid-overval op het Provinciaal Militair Commando van Noord-Holland, stelden de aanhangers van Onkruid de buit van deze overval ten toon in Paradiso te Amsterdam. Verkoop van het tentoongestelde materiaal na afloop bracht netto f 8.000.-- op.

Een soortgelijke overval, zoals op het PMC werd uitgevoerd, was ook gepland bij het Military Traffic Management Command (MTMC) te Rotterdam, dat volgens Onkruid niet alleen debet was aan de organisatie van de munitietransporten maar zich ook schuldig maakte aan het vervoer van kernwapens via de Rotterdamse havens. De actie beperkte zich echter tot het gooien van rook- en verbommen en het toebrengen van schade aan een aantal auto's.

De leden van de Bond voor Dienstplichtigen ("witte"-BVD) zijn in hoge mate actief geweest bij de mobilisatie van soldaten voor de grote anti-kernwapendemonstratie van 21 november 1981 te Amsterdam. Met behulp van het, met hun persoonlijke en financiële steun opgerichte, Komitee Soldaten tegen Kernwapens (KStK) werd daarvoor een nieuwe organisatie in het leven geroepen onder de naam Mobilisatie'81 (MOB '81).

De indruk bestaat dat de kerngroep van het KStK, die voornamelijk uit leden van de "witte"-BVD bestaat, naarmate het Komitee meer vat op de soldaten krijgt, een steeds beter beeld ontwikkelt van organisatie en taken van het Nederlandse leger bij de bewaking van kernwapens.

Rechts-extremisme

Nederlandse Volks Unie en Centrum Partij

De minder provocerende koers die de NVU de laatste tijd volgt heeft nog maar nauwelijks vruchten afgeworpen. Het gaat de Centrum Partij, de naaste concurrent van de NVU, meer voor de wind: qua grootte is deze partij de Volks Unie voorbijgestreefd. Het ligt voor de hand dat zowel NVU als CP - met het oog op de komende gemeenteraadsverkiezingen - al dan niet gewild voor incidenten zullen zorgen.

Viking Jeugd

Begin maart vond in Amsterdam de officiële (her)oprichtingsbijeenkomst plaats van de Viking Jeugd - afdeling Nederland. Aanwezig waren + 30 personen.

Tot voor kort vormden Nederland en Vlaanderen samen één afdeling van deze internationale naar neo-nazisme tenderende organisatie. Juist in dit internationale karakter van deze groepering schuilt het gevaar dat Nederlandse vikingen "besmet" worden door de gewelddadige ideeën van sommige buitenlandse geestverwanten.

Gewelddadig activisme

Rode Jeugd/Rode Hulp

Gebleken is dat voormalige RJ/RH-leden nog steeds dan wel opnieuw conspiratieve activiteiten ontplooiën. In Eindhoven heeft één van hen een groep activisten - gedeeltelijk binnen de PSP rond zich verzameld die hij, naar eigen zeggen, volledig kan manipuleren. Hij spreekt zelfs van de heroprichting van de Rode Jeugd.

Terrorisme

RAF-koerierster in Nederland

Eind februari bracht een Duitse activiste uit de zogenaamde legale RAF enige dagen door in Nederland.

Minderheden

Surinamers

De recente mislukte staatsgreep in Suriname heeft vanzelfsprekend ook weer enige onrust in de Surinaamse gelederen in Nederland veroorzaakt. Opvallend is dat opnieuw raciale tegenstellingen de boventoon gaan voeren, niet alleen in Suriname, maar ook onder de Surinamers in Nederland. In het recent opgerichte comité "Herstel Democratie in Suriname", waarin zestien organisaties participeren, zijn de Hindoestanen zeer sterk vertegenwoordigd. Dit in tegenstelling tot de zeventien organisaties tellende "Revolutionaire Beweging van ondersteunende organisaties in Nederland", in oktober 1981 opgericht ter ondersteuning van de revolutie in Suriname.

Turken

De afgelopen periode kenmerkte zich, mede als gevolg van de voortdurende processen tegen de terroristische organisaties Dev-Yol en Dev-Sol in Turkije, door een duidelijker profilering van de, aan de Dev-Yol en Dev-Sol gelieerde links-extremistische Turkse organisaties in Nederland. Daarnaast was er een toename van demonstratieve acties in deze sfeer waarneembaar.

Marokkanen

Het door de Nederlandse overheid gevoerde minderheden-beleid ondervindt in al haar facetten en in toenemende mate kritiek vanuit de minderheden-groeperingen zelf. Het is vooral het Komitee Marokkaanse Arbeiders in Nederland (KMAN) dat daarbij voorop lijkt te lopen.

DIRECTIE C

Inlichtingenactiviteiten door de Sowjet-Unie

De Sowjetrussische inlichtingendiensten KGB en GRU zijn in de verslagperiode onverminderd actief geweest in het vergaren van informatie waarvoor zij traditioneel belangstelling hebben. De nadruk ligt hierbij vooral op de terreinen politiek, defensie en wetenschap en techniek.

Medewerkers van de sector politieke zaken en van de perssector van de Russische ambassade, waaronder enkele KGB-officieren, onderhouden contact met Nederlanders (politici en journalisten) van wie zij enerzijds informatie trachten te verkrijgen en aan wie zij anderzijds informatie aanbieden. Ten einde een inzicht te verkrijgen in eventuele malafide activiteiten van deze KGB-officieren spreekt de Dienst incidenteel met hun gesprekspartners.

Ondanks wijzigingen in de personeelsbezetting van de Militaire Missie blijft deze groep GRU-officieren bijzonder actief pogen (gerubriceerde) militaire informatie te verzamelen via goed geplaatste agenten. In samenwerking met de militaire veiligheidsdiensten worden deze pogingen door middel van intensieve controle-acties op de GRU-officieren zo goed mogelijk verijdeld.

De KGB- en GRU-officieren, die in coverfuncties werkzaam zijn op de Sowjetrussische Handelsvertegenwoordiging te Amsterdam, hebben zich zeer actief getoond in het verzamelen van informatie op het gebied van wetenschap en techniek en het verkrijgen van goederen die vallen onder het Uitvoerbesluit Strategische Goederen. In samenwerking met de E.C.D. wordt aan deze handel in embargo-goederen aandacht besteed.

Opmerkelijk is dat de Russische inlichtingendiensten op dit terrein de laatste tijd steeds brutaler worden in hun optreden. Aanvankelijk was het alleen de militaire inlichtingendienst GRU, die op vrij grove wijze Nederlanders benaderde met het verzoek tegen betaling informatie te leveren.

Momenteel blijkt echter ook het KGB op dezelfde wijze te opereren. Kennelijk gaan beide diensten ervan uit dat zij op dit terrein hun gang kunnen gaan en bestaande regelingen en besluiten kunnen ontduiken. Een tendens overigens die ook in andere Westeuropese landen geïncideneerd wordt en die daar geleid heeft tot het persona non grata verklaren van diverse Russische inlichtingenofficieren.

De KGB-officieren verbonden aan de consulaire afdeling van de Russische ambassade hebben traditiegetrouw grote belangstelling voor Sowjet-burgers die zich door een huwelijk met een Nederlander in ons land vestigen. Zij stimuleren deze Sowjet-burgers zich aan te sluiten bij gezelligheidsverenigingen die onder controle staan van de Russische ambassade. Tijdens bezoeken aan de Sowjet-Unie worden deze Sowjet-burgers uitvoerig gedebriefed en wanneer zich mogelijkheden daartoe voordoen door het KGB aangeworven als geheime medewerkers. Aan deze groepering wordt door de Dienst uiteraard ruime aandacht besteed.

Inlichtingenactiviteiten door de overige communistische landen

Polen

De militaire machtsovername op 13 december 1981 in Polen heeft feitelijk slechts enkele weken het optreden van de Poolse vertegenwoordigers, waar onder de inlichtingenofficieren, beïnvloed.

Conspiratieve activiteiten van Poolse inlichtingenofficieren verbonden aan de officiële vertegenwoordiging, binnen de Poolse gemeenschap hier te lande, alsmede activiteiten ter verkrijging van hoogwaardig technologische informatie, vinden thans weer onverminderd plaats. Opnieuw is vastgesteld dat de Poolse ambassade op inlichtingengebied een ondersteunende taak verricht voor in Polen tegen Nederland opererende inlichtingendiensten.

Belangstelling is onder meer waargenomen ten aanzien van NATO-objekten, de vliegtuigfabriek Fokker, Technische hogescholen en de daarbij aangesloten onderzoekcentra op nucleair gebied.

Roemenië

Bestond tot voor kort de indruk dat de Roemeense inlichtingendiensten ten aanzien van Nederland zich uitsluitend defensief opstelden, recentelijk zijn aanwijzingen verkregen dat ook offensieve operaties geleid worden vanuit Roemenië.

De agenten hebben een tweeledige opdracht, te weten industriële spionage te bedrijven en relaties aan te knopen met invloedrijke personen.

DDR

In de afgelopen maanden is een bijzondere belangstelling van de kant van DDR-inlichtingendiensten gebleken voor technische en wetenschappelijke informatie. Onder meer is vastgesteld dat een reeds jaren in Nederland wonende Westduitser gedurende tien jaar wetenschappelijke en technische rapporten heeft geleverd aan de DDR en daarvoor meer dan één miljoen DM heeft ontvangen. Bedoelde Westduitser verblijft momenteel reeds enkele maanden in voorarrest in de BRD. Verder is geconstateerd dat het MfS bemoeienis heeft met handel in embargo-goederen via Nederland en met behulp van Nederlanders.

De MfS-belangstelling voor jongeren met goede toekomstperspektieven kwam onder andere aan het licht door een publicatie in een weekblad. Twee Utrechtse studenten vertelden daarin hoe ze door het MfS waren benaderd en aangezet een betrekking te zoeken bij de NAVO en de EEG te Brussel.

Ook van uit de officiële Oostduitse vertegenwoordiging hier te lande vinden inlichtingenactiviteiten, veelal van voorbereidende en ondersteunende aard, plaats.

Bulgarije

De Bulgaarse vertegenwoordiging verleent morele en materiële steun aan de sinds juni 1981 opgerichte Bulgaarse emigrantenvereniging. De activiteiten van de vereniging worden te Sofia gecoördineerd door het Bulgaarse comité "Slavjani", dat zijn instructies ontvangt van de consulaire afdeling van buitenlandse zaken te Sofia.

De door de Bulgaarse ambassade gewenste oprichting van een Bulgaars-Nederlandse vriendschapsvereniging verkeert in een vergevorderd stadium. De nodige faciliteiten zijn beschikbaar.

De Bulgaarse inlichtingendienst richt haar belangstelling voornamelijk op de Bulgaarse emigranten in Nederland.

Hongarije

De Hongaarse vertegenwoordiging onderhoudt een aantal contacten in de politieke en journalistieke sfeer. De Hongaarse belangstelling richt zich voornamelijk op vredesvraagstukken, het Europese parlement en de Europese Gemeenschap.

De Hongaarse inlichtingendienst toont belangstelling voor geavanceerde computertechnieken.

Terrorisme

Staatsterrorisme

Syrie

Het Syrische regime kampt in toenemende mate met een steeds militanter optredende oppositie, bestaande uit leden van de fundamentalistische moslimbroederschap.

Als reactie op de gewelddadige tegenstand heeft Assad de jacht op dissidenten in binnen- en buitenland geïntensiveerd. Syrische ambassades spelen hierin een niet onbelangrijke rol. Zo kreeg de Syrische militaire attaché, geaccrediteerd in Parijs, van uit Damascus opdracht een moordcommando samen te stellen om een in de BRD woonachtige moslimbroeder te liquideren.

Bij verdere pogingen tot liquidatie van deze opposant is gebleken, dat de Syrische ambassade in Bonn aan het moordcommando de wapens verstrekke.

Voor zover bekend wonen er in Nederland geen Syrische dissidenten. Syrische activiteiten zijn in Nederland ook niet waargenomen. Mogelijk komt daarin verandering wanneer de Syrische autoriteiten het plan ten uitvoer brengen in Nederland een ambassade te vestigen.

Armeens. terrorisme

ASALA

De ASALA-organisatie 9e juni (opgericht ten einde de vrijlating te bewerkstelligen van een op 9 juni 1981 in Genève gearresteerde Armeniër) pleegde in het begin van de verslagperiode een aantal bomaanslagen tegen Zwitserse doelen. In december 1981 werd de betreffende Armeniër veroordeeld tot vijftien jaar gevangenisstraf. Als reactie hierop werd in Zwitserland een aantal bomaanslagen gepleegd door de ASALA-"Beweging 15". Tussen het ASALA en de Zwitserse autoriteiten werd hierna een soort "wapenstilstand" gesloten.

In oktober 1981 raakte de Tweede secretaris van de Turkse ambassade in Rome gewond bij een aanslag op zijn leven. De verantwoordelijkheid voor deze aanslag werd opgeëist door het "ASALA-zelfmoordcommando 24 september 1981".

In november 1981 werd op het vliegveld Orly een persoon aangehouden, reizend op een vervalst Cypriotisch paspoort.

Gezien de inhoud van documenten die hij bij zich had, leek de conclusie gerechtvaardigd dat het hier een vooraanstaand ASALA-lid betrof. Een bevestiging hiervan liet niet lang op zich wachten. Korte tijd na zijn aanhouding werd een tiental bomaanslagen gepleegd in Frankrijk en Libanon tegen Franse doelen. Alle aanslagen werden geclaimd door de ASALA-"groepering Orly".

Na de invrijheidstelling van de arrestant begin december 1981, werden geen activiteiten meer waargenomen van de "groep-Orly".

Naast de activiteiten van de bovengenoemde groeperingen heeft het ASALA de verantwoordelijkheid opgeëist voor een bomaanslag op het Turkse consulaat in Toronto.

"Justice Command of the Armenian Genocide" (J.C.A.G.).

Op 20 november 1981 claimde het J.C.A.G. de verantwoordelijkheid voor een op die dag gepleegde bomaanslag tegen het Turkse consulaat in Los Angeles.

Dezelfde aanslag werd enige dagen daarna geclaimd door het ASALA.

Later claimde het J.C.A.G. eveneens de verantwoordelijkheid voor de moordaanslag op de Turkse Consul-Generaal in Los Angeles in januari 1982.

Relatie FATAH-ASALA

Al-FATAH heeft haar infrastructuur en haar bureau, dat onder leiding staat van ter beschikking gesteld van het ASALA.

In de praktijk betekent dit, dat de Palestijnen de Armeniërs zullen bewapenen en trainen en dat er logistieke steun verleend zal worden door FATAH buiten Libanon.

Armeense dreiging voor Nederland

Er zijn aanwijzingen, dat het ASALA pogingen doet om in Nederland vaste grond onder de voeten te krijgen.

Men is op zoek naar een in Nederland woonachtige Armeniër, die als ASALA-vertegenwoordiger kan optreden.

Palestijns terrorisme

ABU NIDHAL

In oktober 1981 werd PLO-topman in Rome gedood, als gevolg van een bomexplosie in zijn hotelkamer. De aanslag werd geclaimd door ABU-NIDHAL.

Op dezelfde dag ontsnapte de PLO-vertegenwoordiger in Libië tijdens een bezoek aan Malta ternauwernood aan een moordaanslag. Vermoedelijk betrof dit eveneens een actie van ABU NIDHAL.

In maart 1982 werd een in Spanje woonachtige Palestijn in zijn woonplaats doodgeschoten. Hij werd beschouwd als de ideoloog en leider in Spanje van de M.P.L.A. (Mouvement Populaire de la Libération Arabe), een afsplitsing van de ABU NIDHAL-groep. Algemeen wordt aangenomen, dat de laatstgenoemde groep verantwoordelijk is voor de liquidatie.

In de verslagperiode werd een vijftal bomaanslagen gepleegd op Joodse en Israëliëse doelen. De zwaarste bom ontplofte in de Joodse wijk in Antwerpen en veroorzaakte veel slachtoffers. Tot op heden is het niet duidelijk wie verantwoordelijk is voor deze aanslag.

De overige vier aanslagen werden opgeëist door de "Arab 15 May Organisation".

Palestijnen in Nederland

Begin december 1981 werd door de Palestijnse Vereniging in Nederland (P.V.N.) het plan opgevat samen met de Bond van Dienstplichtigen (Witte BVD) een en ander te organiseren tegen de Nederlandse deelname aan de Sinai-vredesmacht.

Op verzoek van de "Witte BVD" werd later ook het Nederlandse Palestina Comité bij de organisatie betrokken. De Palestijnen dachten aan het uitnodigen van een vooraanstaand P.L.O.-vertegenwoordiger en aan politieke lobby-activiteiten in de Tweede Kamer.

Van acties kwam evenwel niets terecht.

Vestiging van een P.L.O.-kantoor in Nederland

In een gesprek tussen de voorzitter van de P.L.O., Yasser ARAFAT en leden van de Vaste Kamercommissie voor Defensie heeft eerstgenoemde gesteld, dat de P.L.O. geen belang heeft bij een vertegenwoordiger die functioneert binnen het in Den Haag gevestigde kantoor van de Arabische Liga. Arafat is daarentegen voorstander van een officiële P.L.O.-vertegenwoordiger in Nederland met een semi-diplomatieke status.

Libanese gewapende revolutionaire fractie

In de verslagperiode was een tot dan toe onbekende groepering, genaamd de "Libanese gewapende revolutionaire fractie" actief in Parijs. De navolgende aanslagen werden door haar opgeëist:

een mislukte aanslag op de Amerikaanse Chargé d'affaires in november 1981.

de moord op een Amerikaanse assistent militaire attaché in januari 1982.

de beschieting van een bijgebouw van de Israelische ambassade in maart 1982.

De groepering zou een Libanese communistische organisatie zijn, die zich vooral bezighoudt met aanslagen op Amerikaanse en sinds kort ook op Israëliëse doelen.

"CARLOS"

Op 16 februari 1982 werden in Parijs twee personen gearresteerd, de Zwitser _____ en de Westduitse _____, wegens het in bezit hebben van wapens en explosieven. In de nacht van 26 op 27 februari d.a.v. werd in de brievenbus van de Franse ambassade in Den Haag een brief gedeponneerd, bestemd voor de Minister van Buitenlandse Zaken van Frankrijk. De brief was ondertekend met "L'organisation de la lutte armée Arabe - bras de la révolution Arabe" en daaronder de naam CARLOS en twee duimafdrukken. CARLOS eiste in de brief het stopzetten van de verhoren en het vrijlaten van _____ en _____ binnen dertig dagen na dagtekening. Het ultimatum liep echter zonder incidenten af.

_____, de vertegenwoordiger van de Arabische Liga in Nederland

_____, voorheen als medewerker met een inlichtingentaak verbonden aan de Syrische ambassade te Londen en sinds september 1981 in Nederland gestationeerd als vertegenwoordiger van de Arabische Liga, is betrokken geweest bij de illegale aankoop van wapens. Deze zijn mogelijk bestemd geweest voor anti-ASSAD-groeperingen in Syrië. Barazi zou teleurgesteld zijn geweest over het neerslaan van de opstand der Moslimbroeders in Hama door het Syrische bewind.

Molukkers

In het afgelopen halfjaar had de Dienst grote belangstelling voor plannen van enkele vooraanstaande Molukkers om in Indonesië geweldadige activiteiten te doen ontplooiën. Werden deze plannen aanvankelijk als onrealistisch en moeilijk uitvoerbaar ingeschat, allengs

werd duidelijk dat de betrokken Molukkers er zelf groot geloof in hadden. In een enkel geval kwam de voorbereiding zelfs in een vergevorderd stadium.

Dit deed de Dienst besluiten de plannen te verstoren, hetgeen naar alle waarschijnlijkheid gelukt is.

In zijn algemeenheid kan worden gesteld, dat de gemiddelde Molukker weinig of geen belangstelling meer toont voor de verwezenlijking van het R.M.S.-ideaal. De aandacht van de Molukkers richt zich voornamelijk op verbetering van de woon-, werk- en leefomstandigheden. Slechts vanuit de "R.M.S.-top" worden nog activiteiten ten behoeve van de R.M.S. ontplooid zoals in het geval van de oprichting van de West-Melanesische Triple Alliantie (een verbond tussen Papoea's, Timorezen en Molukkers) en in het geval van de eerderbedoelde activiteiten gericht tegen de Republiek Indonesië. Beide ontwikkelingen worden door de Dienst gevolgd.

HOOFDAFDELING D

Beveiligingsadviezen

In deze verslagperiode werd wederom een groot aantal beveiligingsadviezen uitgebracht aan hogere en lagere Overheidsinstanties, aan bedrijven betrokken bij de uitvoering van geclassificeerde defensieopdrachten en bedrijven van vitaal belang voor het in stand houden van het maatschappelijk leven. De verstrekte adviezen hadden betrekking op aspecten van organisatorische, materiële, technische en personele beveiliging.

Meermalen was bij de Dienst beschikbaar gekomen informatie omtrent voorgenomen acties van politiek-extreem gemotiveerde groeperingen contra beveiligde objecten, aanleiding om de betrokken beveiligingsfunctionarissen te adviseren maatregelen te treffen om tot een adequate (tijdelijke) aanpassing van de beveiligingssituatie te komen.

Computerbeveiliging

De werkzaamheden van de Hoofdafdeling D in de interdepartementale Stuurgroep Voorschriften Computer beveiliging zijn goeddeels afgerond. Het voorschrift voor de beveiliging van persoonsgegevens, verwerkt en opgeslagen in geautomatiseerde gegevensverwerkende systemen bij de Rijksoverheid zal binnen afzienbare tijd als "aanwijzing" ten behoeve van de Rijksdiensten in werking treden.

De Hoofdafdeling D levert thans haar bijdrage in adviserende zin op het terrein van de computerbeveiliging met name bij de toepassing van de betreffende voorschriften in de praktijk.

NAVO/WEU-beveiliging

Opnieuw werd veel aandacht besteed aan de werkzaamheden voortvloeiend uit de door de Minister van Binnenlandse Zaken als National Security Authority aan de BVD gedelegeerde taken met betrekking tot de NAVO/WEU-beveiliging. Controles werden uitgevoerd op de naleving van de internationaal overeengekomen beveiligingsmaatregelen. Intensief waren de werkzaamheden verband houdend met het in stand houden van een goede personele beveiliging.

De jaarlijkse inspectie door het NATO Office of Security heeft geresulteerd in een rapport waarin de organisatie van de beveiliging van gerubriceerd NATO/WEU-materiaal van Nederland is neergelegd. Genoemd rapport zal dienen als referentiekader voor in volgende jaren te houden inspecties.

Een bij de Nederlandse Ambassade te Londen gehouden inspectie naar de stand van de beveiliging van gerubriceerde NATO/WEU-informatie, leidde tot de conclusie dat grotendeels wordt voldaan aan de te stellen eisen. Bij het wegwerken van nog bestaande knelpunten wordt goede voortgang geboekt.

Veiligheidsonderzoeken

De uitvoering van de taken op het terrein van het instellen van veiligheidsonderzoeken naar personen die in aanmerking komen voor vervulling van een vertrouwensfunctie, kregen onverminderd grote aandacht.

Ook in deze verslagperiode werd een actieve bijdrage geleverd in de werkzaamheden van de Permanente Commissie Vertrouwensfuncties (PCV) en de Commissie Herziening Beveiligingsvoorschrift. Ook buiten deze commissies werden de activiteiten voortgezet, gericht op een beperking van het aantal vertrouwensfuncties binnen de Rijksoverheid, waar mogelijk en verantwoord.

Vorming

In het kader van beveiligingsbevorderende taak organiseerde de Hoofdafdeling D opnieuw vormings- en informatieve bijeenkomsten ten behoeve van beveiligingsambtenaren bij de Overheid en beveiligingsinspecteurs uit het bedrijfsleven. Met verschillende categorieën Vertrouwensfunctionarissen werden gesprekken gehouden ter bevordering van de beveiligingszin.

HOOFDAFDELING E

Afdeling Opleiding en Vorming

Aan het begin van deze verslagperiode werden de eerste veiligheidsdienstdiploma's en verklaringen uitgereikt na de inwerkingtreding van het nieuwe Reglement Opleiding BVD.

De volgende opleidingen werden in deze periode georganiseerd:

- twee Basiscursussen Extern, één Basiscursus Intern en één Algemene cursus;
- één Analyse cursus, één Runnerscursus Extern en twee Oriëntatiecursussen, respectievelijk voor beveiligingsfunctionarissen en administratief personeel van Algemene Zaken en de Grensveiligheidsdienst;
- één talenpracticum Frans en Engels (primaire cursus) en één talenpracticum Frans (voortgezette cursus).

Medewerkers van de afdeling EO verzorgden lezingen etc. voor groepen toehoorders, behorende tot Defensie, Politie, Justitie en de eigen Dienst.

Afdeling Onderzoeken

Het door de medewerkers van de afdeling E IX benaderde publiek toonde zich wat voorzichtiger ten aanzien van de Dienst dan voorheen, zonder dat dit echter vooralsnog resulteerde in een negatieve invloed op de onderzoeksresultaten. Eenzelfde trend was te constateren ten aanzien van de houding van sommige overheidsinstanties waarmee de onderzoekingsambtenaren te maken kregen.

Afdeling Observatie

De gedurende de verslagperiode gehouden volg- en observatie-acties werden overwegend uitgevoerd in het kader van contra-spionageactiviteiten.

Er werd voortgegaan met het invoeren van technische innovaties, terwijl ook het project dat tot doel heeft tot een eigen gespecialiseerde rijopleiding te komen, werd voortgezet.

De samenwerking met Gemeente- en Rijkspolitie, Marechaussee en zusterdiensten was uitstekend.

Bureau Vertalingen en Uitwerking

In de verslagperiode werd extra aandacht besteed aan de Poolse sector in verband met de militaire staatsgreep in Polen.

AFDELING G

Begin 1982 is een nieuwe techniek in gebruik genomen voor raadpleging van de bestanden met persoonsgegevens. Deze raadpleegtechniek bevat een groot aantal nieuwe mogelijkheden voor selectie en identificatie van persoonsgegevens aan de terminals, en werkt bovendien zeer efficiënt.

Tevens zijn er enkele terminals geplaatst bij de Directie C, om de analisten een meer directe toegang te geven tot persoonsbestanden.

Een geheel op interactief terminalwerk gebaseerd systeem voor administratie en voortgangscontrole van veiligheidsonderzoeken is ontworpen en zal nu verder worden uitgewerkt en geprogrammeerd.

Een tweetal vooronderzoeken betreffende automatisering van registratie en voortgangscontrole van in- en uitgaande stukken, en betreffende onderwerpsdocumentatie en archivering is afgerond.

Vanwege het feit dat de huidige computercapaciteit inmiddels vrijwel volledig wordt benut, wordt een studie uitgevoerd naar de in en na 1983 benodigde computercapaciteit. Daarbij wordt rekening gehouden met de ontwikkeling in reeds gerealiseerde computertoepassingen, en met de voorgenomen nieuwe automatiseringsontwikkelingen op basis van het "Beleidsplan Automatisering bij de BVD in de tachtiger jaren".

HOOFDAFDELING TECHNISCHE DIENST

Bureau Verbindingen

Radio-inlichtingen.

In het complex van Russische agenten-uitzendingen hebben zich gedurende de verslagperiode geen belangrijke wijzigingen voorgedaan. Het totaal aantal van ca. 300 Russische agenten (KGB en GRU)

dat, vanuit verschillende verbindingscentra binnen en buiten de Sowjet-Unie, van berichten wordt voorzien is tamelijk stabiel. De wijze van overdracht van de codeberichten geeft echter - voor wat betreft het KGB - een verschuiving te zien in de richting van multi-toon uitzendingen ten koste van de telegrafie-uitzendingen. Ten opzichte van 1 januari 1981 is het percentage multi-toon programma's verdubbeld en bedraagt thans ca. 25%.

De samenwerking met buitenlandse zusterdiensten onderging een uitbreiding. Bilaterale afspraken werden in deze gemaakt met een Franse zusterdienst.

De modernisering van het nationale HF-peilnet - aangeduid als het project HOFNAR - heeft enige voortgang geboekt. In relatie tot dit project zijn enige logistieke maatregelen in voorbereiding om de voortgang van de werkzaamheden tot dat HOFNAR is gerealiseerd (1986?) te waarborgen.

Bureau Electronica

Technische inspecties.

In overleg met de Hoofdafdeling D zijn technische inspecties uitgevoerd bij de NAPMA te Brunssum en een particuliere woning te 's-Gravenhage. Geen van beide inspecties heeft aanleiding gegeven tot specifieke maatregelen.

Technische projecten.

Een aanvang is gemaakt met de werkzaamheden voor de omschakeling van het communicatie-netwerk ten behoeve van het observatie- en volgwerk op andere - ons door de PTT toegewezen - frequenties.

AFDELING PERSONEEL

In het eerste kwartaal van 1982 is een begin gemaakt met een wervingsactie voor zgn. stagiaires.

In eerste aanleg zijn op de "open" BVD-advertentie + 600 reacties binnengekomen. Ongeveer 200 reflectanten zijn uitgenodigd voor een gesprek; 70 van hen zijn vervolgens bij de RPD aangemeld teneinde een psychologisch onderzoek te ondergaan.

Naar verwachting zullen in het najaar ongeveer 15 nieuwe stagiaires in dienst kunnen treden. Twee bijzonderheden kunnen worden opgemerkt: slechts 10% van het totaal aantal sollicitanten bestond uit vrouwen en voorts was een aanzienlijk aantal sollicitanten afkomstig uit de sfeer van het onderwijs.

Op voorstel van de Commissie van Advies inzake het opleidingsbeleid van de BVD is in de verslagperiode het hoofd van de afdeling Personeelszaken belast met het formuleren van een integraal opleidingsbeleid voor het personeel van de Dienst en met de coördinatie van de daar uit voortvloeiende activiteiten van de afdeling Personeelszaken en de afdeling EO (opleidingen).

Een overzicht van personeelsmutaties in de verslagperiode gaat als bijlage hierbij.

-.--.-.-.-.-.-.-.-

PERSONEELSMUTATIES

1-10-1981 - 1-4-1982

1. Afvloeiingen

<u>Reden</u>	<u>Mannen</u>				<u>Vrouwen</u>				<u>Totaal</u>			
	<u>lager</u>	<u>middelb.</u>	<u>hoger</u>	<u>totaal</u>	<u>lager</u>	<u>middelb.</u>	<u>hoger</u>	<u>totaal</u>	<u>lager</u>	<u>middelb.</u>	<u>hoger</u>	<u>totaal</u>
f.l.o.	-	3	-	3	1	-	-	1	1	3	-	4
eigen verzoek	1	4	1	6	4	4	-	8	5	8	1	14
inval. pensioen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
afl. contract	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
overleden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	<u>1</u>	<u>7</u>	<u>1</u>	<u>9</u>	<u>5</u>	<u>4</u>	<u>-</u>	<u>9</u>	<u>6</u>	<u>11</u>	<u>1</u>	<u>18</u>

2. Indienstredingen

<u>Mannen</u>				<u>Vrouwen</u>				<u>Totaal</u>			
<u>lager</u>	<u>middelb.</u>	<u>hoger</u>	<u>totaal</u>	<u>lager</u>	<u>middelb.</u>	<u>hoger</u>	<u>totaal</u>	<u>lager</u>	<u>middelb.</u>	<u>hoger</u>	<u>totaal</u>
6	9	-	15	9	-	-	9	15	9	-	24

Gedeeltelijke dagtaak: 63 vrouwen

bijl. van bijl. KAX 1603885 d.d. 18-5-82